

מדה בדה

שיעון חזף הימני בדרך קצרה

לעי"ג הרה"ג ר' שכנא ב"ר חיים
קולדצקי זצ"ל נלב"ע ז"אדר
הערות והצעות טל' 0548449853 או
MABADAF12@GMAIL.COM

גיליון 29 פרשת תרומה תשע"ג

שבת קלה - קמא

דף קלה מהפסוק ערלתו לומדים שרק ערלתו ודאי דוחה שבת ולא שיש ולא אנדרונינוס, ולר' יהודה שאנדרונינוס דוחה, לומדים מזה שרק ערלתו ודאי דוחה שבת ולא כשנולד בין השמשות, או נולד כשהוא מהול שלב"ש צריך להטיף ממנו דם ברית ולב"ה אין צריך, ור"ש בן אלעזר אמר שלב"ש צריך להטיף דם ברית שזה ערלה כבושה, ונחלקו על גר מהול שהתגייר שלב"ש צריך להטפת דם ברית ולב"ה אין צריך. ספק אין דוחה שבת המול ספק נולד בן ח' שאין דוחה שבת, שכן ח' לא דוחה שבת ובן ז' כן דוחה, ובן ח' אסור לטלטלו אך אמו שוחה עליו ומניקתו מפני הסכנה. לרב הלכה כתי"ק שנוול מהול אי"צ הטפת דם ברית ולשמואל הלכה כר"ש בן אלעזר שגם לב"ה צריך. לרב אדא בר אבהו נולד תינוק מהול והביאו ליי"ג מוהלים שלא רצו למולו בשבת עד שהוא מלו ועשאו כרות שפכה אמר שזה הגיע לו שעבר על דברי רב, אמר לו ר"י שעבר גם על שמואל שדיבר רב בחול ולא בשבת, ורב אדא סבר כרב יוסף שזה ודאי ערלה כבושה ודוחה שבת, ולרבה רק חוששים שזה ערלה כבושה, ורב יוסף הביא ראייה מר' אלעזר הקפר שאמר שלא נחלקו ב"ש וב"ה שצריך להטיף ונחלקו רק בשבת לר' אלעזר שזה ודאי ערלה כבושה אינו דוחה, אי"כ לתי"ק לכ"ע ערלה שבת, ואין לומר שתי"ק לכ"ע אין מחללין שא"כ ר' אלעזר הקפר בא לבאר שיטת ב"ש אך ניתן לומר שהוא אומר שלא נחלקו ב"ש וב"ה בדבר הזה. לר' אסי כל שאמו טמאה לידה מחללים שבת במילה ואם אינה טמאה לידה אין מחללין שכתוב אשה כי תוריע וילדה זכר וטמאה וימים השמיני ימולו בשר ערלתו, ואביי שאל שדורות הראשונים לא היה טומאת לידה ובכ"ז מלו לשמונה אמר לו אחר מתוך תורה התחדשה הלכה זו שרק כשיש טומאת לידה נימול בשרמיני, ואף שנתקן לרב הונא ורב חייה בר רב לענין יצא דופן או מי שיש לו ערלות אם דוחה שבת אך ודאי נימול לחי, יש לומר שדחיית שבת תלויה אם נימול לחי, וזה תלוי במחלוקת תנאים לענין לידת בית שנימול לחי ומקנת כסף שנימול לחי, שאם קנה שפחה וילדה אח"כ נימול לחי ואם קנה שפחה עם וילדה נימול אף לא ואם קנה שפחה והתעברה אצלו וילדה נימול לחי, לרב חמא ילדה ואח"כ הטבילה נימול לחי הטבילה אח"כ לידה נימול לחי, ולתי"ק אף הטבילה אחר לידה נימול לחי אף שאין אמו טמאה לידה, לר' חמא יש לידת בית שנימול לא קודם טבילה ויש שנימול לחי נולד אחר טבילה ויש מקנת כסף שנימול לחי שהטבילה מעוברת ויש מקנת כסף שנימול לחי שאחד קנה שפחה ואחר קנה וולתי"ק אין מקרה של לידת בית שנימול לחי ור' ירמיה אומר שיתכן במקרה שלקנה שפחה לעוברת, ולכאורה זה שייך רק למיד קנין פירות כקנין היתוך אך למי"ד שאינו כקנין הגוף לא שייך מקנת כסף את הוולד, ור' משמיא מעמיד באופן שפחה על מנת שלא להטבילה. רש"י סובר שתינוק שהיה לו יום יצא מתורת נפל שכתוב ופדויו מבן חודש נפדה ובהמה ח' ימים שכתוב ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן ומשמע שקודם הוא ספק.

דף קלו ומה שמלים אותו בשבת קודם שיצא מספק נפל שממי"א אם אינו נפל המילה דוחה, ואם הוא נפל זה סתם חיתוך בבשר, ואינו תיקון, ומה שכתב סספק בן ז' או בן ח' לא מלים ונמול ממ"א מר בר רבנא ור' נחומי הסבירו שבאמת מלים והפסוק בא לומר שספק לא הותר מכשירם לדעת ר"א, ואביי אומר שזה מחלוקת תנאים שכתוב כי ימות מן הבמה אשה היא לכם האכלה לרבות בן ח' שאין השחיטה מתרת ולר' יוסי בר יהודה ולר"א בר"ש השחיטה מתרת, ולכאורה נחלקו אם בן ח' נחשב חי או מת, ורבא דוחה שא"כ יכלו לחלוק לענין אכילה ולא רק לענין טומאה וטהרה, ורבא מבאר שלכ"ע נחשב מת ונחלקו אם דנים אותו כטרפה שטהורה אף שנחשבת כמתה, ולרבנן טמא שדוקא טריפה טהורה שהיה לה שעת כושר קודם שנטרפה אך בן ח' לא היה לו שעת כושר ואף טריפה מהבטן יש במינה שעת הכושר ובן ח' אין כלל במיני שעת כושר, והסתפקא אם חכמים נחלקו על רש"י ואם נחלקו האם הלכה כמותו ואין להוכיח מעגל שנוול ביו"ט ששוחטים אותו שיתכן שמדובר שידועים בו שכלו חדשיו וכן אין להוכיח מבכור שנוול עם מומו ששוחטים ביו"ט שהוא נקרא מוכן שמו מדובר שידועים שכלו חדשיו, אך יש להוכיח ששמואל אמר הלכה כרשב"ג משמע שנחלקו עליו חכמים אך הלכה כמותו. לאביי נפל מהגג או אכלו אר"י לכ"ע הוא חי ונחלקו אם מת מיד אחר לידה אחר שפיקח לרבנן נחשב חי לרשב"ג אינו חייב ונימ' שילרבנן פטר מייבום ולרשב"ג לא פטר ואמנם רב פפא ורב הונא בר רב יהושע הגיעו לבית ר' אידו בר אבין והאכילו עגל שלישי ביום ז' ללידתו ואמרו שאם היו מחכים עם השחיטה עד הערב היו אוכלים ולכאורה זה כמו אכלו את שלב"ש כולם מודים שהוא חיי, אלא רואים שבפיקח ומת לכ"ע הוא כמותו ונחלקו בבית ארי. לבנו של ר' דימי בר יוסף נולד תינוק ונפטר תוך ל' יום והתאבל עליו אמר לו אביו האם רוצה אתה לאכול צוורניתא שזה מאכל אבלים אמר לבניו שאני יודע שכלו חדשיו, וכן כשראש הגיע לבית רב כהנא, ונפטר בנו פחות מל' ללידתו והתאבל עליו ואמר רב אשי ששמואל פסק כרשב"ג אמר לו שאני יודע שכלו חדשיו. מת הבן תוך ל' ואמו שהייתה זקוקה ליבום התקדשה רבינא אמר בשם רבא שאשת ישראל תרבינא ואשת כהן לא תחלוץ ורב שרינא אמר בשם רבא שגם אשת כהן תחלוץ והר"א אמר לרב שרינא האם רבא אמר כך וחזר בו למחרת אחר שהתיר אמר יה"ר שתתירו ח"ב שעברתם על דברי רש"י. ר' יהודה מתיר לחלל שבת במילת אנדרונינוס, לרב חסדא, ר' יהודה לא סובר שאנדרונינוס לגמרי זכור כמו לענין עריכין, שכתוב הזכר ולא טמטום ואנדרונינוס, וגם אינו בערך אשה שכתוב ואם נקבה שרק זכר ודאי לא נקבה ודאית יש להם ערך ולא טמטום ואנדרונינוס.

דף קלו וסתם סיפרא הוא לדעת ר' יהודה וכן לענין קדוש מי פרה לתי"ק כולם כשרים חוץ מחרש שוטה וקטן, ור' יהודה מכשיר בקטן ופוסל באשה ואנדרונינוס וא"כ בזה אינו זכור, ובמילה יש ריבוי הימול לכס כל זכר שהוא זכור לגמרי לדחות שבת, **משנה** היו לפניו ב' תינוקות אחד למול אחד שבת ואחד בשבת ומל את של אחד השבת בשבת חייב, ואם אחד למול בע"ש ואחד בשבת ומל את של ע"ש בשבת לר"א חייב חטאת ולר' יהושע פטור. **גמרא** רב הונא שנה ברישא במשנה שלכ"ע חייב כר"ש בן אלעזר בברייתא שלא חלקו על ב' תינוקות ר"א של אחד שבת וא' של שבת ומל את של אחד שבת שחייב ונחלקו על א' של ע"ש וא' של שבת ומל את של ע"ש בשבת שלר"א חייב ולר' יהושע

פטור, וזה תלוי אך לומדים חיוב חטאת מעבודת כוכבים שלר"א כמו ששם חייב חטאת שאמרה תורה אל תעשה ועשה, וגם כאן עשה איסור ולר' יהושע לומדים משם שרק כשלא קיים מצוה חייב אך במילה קיים מצוה ופטור, ורב יהודה שנה ברישא במשנה שלכ"ע פטור כר"מ בברייתא שאומר שלכ"ע כשהיה תינוק למול בע"ש וא' למול בשבת ומל את של ע"ש בשבת פטור ונחלקו כשהיה תינוק למול אחר שבת ותינוק למול בשבת ומל את של אחר שבת שלר"א חייב ולר' יהושע פטור, ור"א למד מעבודת כוכבים ששם התורה אמרה אל תעשה ועשה וגם כאן כך, ולר' יהושע פטור ששם אינו טרוד טרדה של מצוה אך כאן טרוד לעשות מצוה, ר' חייא שנה בשם ר"מ שלכ"ע היה תינוק למול בע"ש וא' בשבת ומל את של ע"ש בשבת חייב ונחלקו כשהיה א' למול אחר שבת וא' למול בשבת שלר"א חייב ולר' יהושע פטור, ואין לומר שאם פטר ר' יהושע בסיפא כשלא עשה מצוה, ר' חייא שנה בשם ר"מ שלכ"ע היה תינוק למול בע"ש וא' מלו את של שבת בע"ש שלא ניתן לדחות שבת ואף ששבת נדחתה לגבי שאר תינוקות בעולם לאדם זה לא ניתנה. **משנה** לא אפירות שכן נימול לחי ללידתו לט' ל' ליי"א ליי"ב לא פחות ולא יותר, כדרשו, ויניא מעמיד שמדובר בשבת נימול לחי ויניא של ראש השנה נימול ליי"א, חולה אין נימול עד שיבריא. **גמרא** לשמואל אם יצא החולי מגופו מונים ז' מאז שהבריא והסתפקו עד צריך מעת לעת. ויש ברייתא שהביא לודא שיום הבראתו כיום הולדו ומשמע שא"צ מעת לעת אך יתכן שיום הבראתו צריך מעת לעת והשווה רק לענין ז' ימים. **משנה** בשר החופה את רוב העטרה זה יציצם המעכבים את המילה ואינו אוכל בתרומה ואם הוא בעל בשר מתקנו שלא יראה שאינו נימול מל ולא פרט כאילו לא מל. **גמרא** השיעור בציצים המעכבים הוא אפילו בבשר שברוב גובהו וא"צ רוב הקיפה. שמואל אומר שקטן שמסורבל בבשר בודקים אם כשמתקשה נראה מהול אי"צ למול ואם אי"צ נראה מהול צריך למול רש"י אומר ברייתא שם מתקשה ואינו נראה מהול צריך למול וההבדל ביניהם בנראה ואינו נראה שלשמואל אי"צ ולרשב"ג צריך. המל אומר שר' קדשנו במצותיו וצונו על המילה ואני הבן אומר אקב"ו להכניסו בברייתא של אברהם אבינו, והעומדים אומרים כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים והמברך אומר אשר קדש ידיו מבטן וחוק בשארו שם וצאצאיו חתם באות ברית קדש על כן בשכר זאת קח חי חלקנו צורנו צווה להציל ילדיות משחת למען בריתו אשר שם בברייתא בא"י כורת הברית, המל גרים אומר אקב"ו על המילה והמברך אומר אקב"ו למול את הגרים ולהטיף מהם דם ברית שאלמלא דם ברית לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריית יומם וילדה חוקות שמים וארץ לא שמת יומם וא"י כורת הברית, המל גרים אומר אקב"ו על המילה והמברך אומר אקב"ו למול העבדים ולהטיף מהם דם ברית שאלמלא דם ברית חוקות שמים וארץ לא נתקיימו שנאמר אם לא בריית יומם וילדה חוקות שמים וארץ לא שמת יומם וא"י כורת הברית.

פרק תולין

משנה ר"א מותר לתלות משמרת אך בשבת מותר רק לתת למשמרת תלויה ולחכמים ביו"ט לא תולים משמרת אך נותנים לתלויה ובשבת אסור לתת גם לתלויה **גמרא** יש לשאול שאם אסר ר"א להוסיף על אהל עראי שאסר לפקוק בפקק החלוק כשאינו קשור ותלוי וחכמים התירו לפקוק גם באינו קשור ור' יוחנן אמר שלעשות אהל לכ"ע אסור אך ביו"ט, ונחלקו שלר"א אסור להוסיף על אהל עראי ולחכמים מותר וכאן התיר לתת למשמרת לכתחילה ויש לומר שר"א סובר כר' יהודה שמותר אף מכשירי אבל נפש ביו"ט, אך ר' יהודה התיר רק במכשירין שא"צ לעשות מע"ט ואם אפסר לעשות קודם לא התיר אך יש לומר שר"א הקל יותר מר' יהודה. לרב יוסף לחכמים חייב חטאת ואב"י שאל שלדבריו תלה כד במגוד חייב

דף קלח ואביי מבאר שאסור רק מדרבנן שלא יעשה כדרך חול, אב"י אחז כללי ברייתות שגוד מעור בהמה, משמרת וכליה וכסא מתפרק לא יעשה ואם עשה חייב אך מטה וכסא טרסקל שהוא מתקפל וכן אסלה שעשוי עם חור לבית הכסא מותר להעמידם לכתחילה. דעת רב כהנא שלחכמים שימיר חייב חטאת ורב ששת שזאל שלא יתכן שיש דבר שרובן מחיבים ור"א מתיר לכתחילה ורב יוסף מוכיח מתכשיט עיר של זהב שר"מ מחייב חטאת ור"א מתיר לצאת בו לכתחילה ולחכמים פטור אבל אסור, ואב"י אומר שר"א לא בא על ר"מ אלא לשיטת רבנן שפוטרים והוא אומר שמותר. לרבה משמר מתרים בו בשם בורר ולר' זירא משום מרקד ורבה מבאר שיטתו שכמו שדרך בורר לקחת אוכל ולהניח הפסולת כך כאן נוטל האוכל למטה ח' הפסולת, ור' זירא מבאר שיטתו שדרך מרקד פסולת מלמעלה ואוכל למטה כך משמר פסולת מלמעלה ואוכל למטה. לרמי בר יחזקאל לא יפרוס טלית כפולה על יתדות ואם עשה פטור ואם היה כרוך עליה חולת או משיחה מותר לפרוס לכתחילה, ורב כהנא שאל את רב אם מותר לנטות כילה אמר לו אף מטה אסורה ושאל אם מטה אסורה אמר לו אם כילה מותרת ושאל אם מותרת מטה וכליה אמר לו כילה אסורה ומטה מותר והסביר לו שמיטה אסורה כמו של קרמנאי שמתפרקת וכליה מותרת אם היה חוט כרוך בה, ובלשון מטה מותר וכליה אסור. רב יוסף ראה שהכילות אצל רב הונא בליל שבת היו פרוסות ובבוקר מוטלות בארץ, שמונת לנטות או לפרק. ר' חייא אמר שמונת לנטות וילון ולפרקו וכן מותר בלילות חתנים, ואמר רב ששת בר בר אשי שדוקא כשאין בגג טפח ואם יש טפח אסור ואם יש בפתוח מגי' סמוך לגג טפח אסור בשם ר' אבהו בן אבהו ומותר רק כשאין שיפוע טפח ואם יש שיפוע טפח אסור ששיפועי אהל כאהל, ומותר רק כשלא יורד מהמטה טפח ואם יורד טפח אסור שהוא קיר והמטה היא גג. ועוד אמר שמונת סיגנא שהוא כובע לבד ודוקא שאין בו טפח ואם יש טפח ישנה ברייתא שאסור ואין לומר שגם ליבא שתצא טפח מגופו תיעשה אהל, אלא שבמהודק לא חוששים שיעוף ברוח ויביא בידו ובאיני המהודק אסור שמא יעוף ויביא בידו. רמי בר יחזקאל אמר לו הונא שיאמר מבי' חלוקת יפות שאמר בשם רב בענין שבת וא' בענין תורה, אמר לו שגוד מצעותי מותר לנטות ואסור רק בלי רצועות ודוקא בבי' ב"א אך באדם אחד אסור ואב"י אומר שכילה אסור גם בבי' ב"א שא"א שלא תמתח קצת וכן

מה שאמר שכירה שנשמע אחת מירכותיה מותר לטלטל ואם ניטלו שתיים אסור ורב אמר שגם אחד אסור שמא יתעק. ורב אמר שעתידה תורה שתסתח מירשאל שכתוב והפלה ה' את מכותך ויש פסוק הנני יוסף להפליא את העם הפלה ולא א"כ הפלה זה לענין תורה. והכמים אמרו כך בכרם ביבנה והביאו פסוק הנני ימים באים נאום ה' והשלחתיו רעב בארץ אך רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר ה' וכתבו ונעו מים עד ים ומצפון ועד מזרח ישיטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו, דבר ה' זה הלכה דבר ה' זה הקץ דבר ה' זה נבואה וישוטו ואשה תטול ככר של תרומה ותשאל בבתי מדרש אם טמאה או טהורה היא ואין מבין, ואין להסתפק בטומאת אוכל שכתוב מפורש בפסוק מכל האוכל אשר יאכל ואין להסתפק אם היא ראשונה או שניה שזה משנה ששרץ שבתנור פת שבו שניה שהתנור טמא ראשון, אלא הסתפקו שרב אדא בר אבהא אמר לרבא שמדוע לא רואים התנור כמלא טומאה והפת תהיה הראשונה ואמר רבא שיש פסוק כל אשר בתוכו יטמא מכל האוכל אשר יאכל שרק האוכל ומשקה נטמא מאויר כלי חרס והכלי לא נטמא באויר. רשב"י אמר שלא תשתבח ח"ו התורה אלא שלא ימצאו משנה ברורה והלכה ברורה במקום אחד ללא מחלוקת.

דף קלט ר' יוסי בן אלישע אומר שדור שיש בו צרות יש לבדוק בדיני ישראל שפורענות באה לעולם בשביל דיני ישראל שכתבו שמעו נא זאת ראשי בית יעקב ופרעוניתו כנגד ג' עבירות שבידם שכתוב לכן בגללכם ציון שדה תחרש וירושלים עימי תהיה והר הבית לבמות יער ואין ה' משרה שכינתו עד שיכילו שופטים ושוטרים רעים מירשאל שכתוב ויש אשיבה ידי עלך ואצרוף כבור סגך ואסירה כל בדיןך ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועצך כבתחילה ואין ירושלים נפדיית אלא בצדקה שציון במבצט תפדה וישנה ובדיקה, רבי יצחק ילמד אמר שאם יתבטלו היהירים במלבושם יתבטלו המשנאים שכתוב ואצרוף כבור סגך, ואם יתבטלו הדיינים הרשעים יתבטלו הנוגשים שכתוב שבה ה' משפטך פינה אויביך, רבי מלאי אמר בשם ר"א אבי שאם יהיה שכתוב שבה ה' משרה שכינתו על הדיינים שהם מקל לשליחיהם שיש משלים שבה ה' אלו ה"ח שבמשפחת הדיינים שהם מהפכים עליהם, ומר זוטרא אמר פסוק זה על ה"ח שמלמדים הלכות ציבור לדיינים בוריה ור"ל אמר על הפסוק כי כפיכם נטמא בדם שנאמר על הדיינים, ואצבעותיכם בעוון, אלו סופרי הדיינים, שפותותיכם דברו שקר, אלו עורכי הדיינים לשונכם עוולה תהנה אלו בעלי הדין. ואמר בשם ר"א יצחק מגדלאה שיוסף לא טעם כי מאז שפרש מאחיו שכתוב נזיר אחיו ור"י בר חנינא אמר שגם הם לא טעמו שכתוב וישנו ישכרו ועמו נעו עכשיו לא שתו, ור' יצחק ילמד עד עכשיו שתו ורק עכשיו השתכרו. ובשכר שאהרן שמח בליבו למשה וזה לחושן המשפט על לבו. בני שחך ללוי מה דין כילה ומה דין כשות בכרם ומה דין מת ביו"ט עד שהלך השחך לנפטר לוי, ושמואל אמר לרב מנשיא לענות ושחך שחורנו על כילה ולא מצאנו צדדי התר לוי התיר להם בחוט שהם לא בני תורה ויבואו להקל יותר, וכשות בכרם הוא כלאים, ולא התיר להם כר' טרפון שאינו כלאים שהמקל בארץ הלכה כמותו בחו"ל, כי אינם בני תורה, אמנם רב התיר לזרוע כשות בכרם ורב עמרם חסידא הכה על כך, ורב מרשרשיא נתן פירוטה לתינוק נכרי שזרע לו ולא נתן לתינוק ישראל שלא יבא להקל כשיגדל ולא נתן לגדול נכרי שהוא מלתיך בישראל, מת ביו"ט לא יתעסקו לא יהודים ולא גוים לא ביו"ט ראשון ולא בחולף בישראל, אפי' אפי' אמר שבבית כנסת במעון נפטר אדם ביו"ט הסמוך לשבת ואינו זוכר אם לפני שבת או לאחר שבת ור' יוחנן אמר שגוים יברורו ורבא אמר שמת ביו"ט ראשון יתעסקו בו גוים וביו"ט שני אפילו ישראל וכן ביו"ט שני של ראש השנה, אף שבביתא אין הבדל בין יום א' ליום ב' לא הקלו לבני בשכר שאינם בני תורה. ר' חמא בר גוריא אמר שאדם מתעטף בכילה ורצועותיה ויצא לרה"ר וציצת ואינו חושש שזה משה ואף שרב הונא אמר שהיצוא טבילת מציצת כראוי חייב כיון שציצת אינה בטלה לבד מחמת חשיבותה אף רצועות הכילה בטלות. רבה בר רב הונא אמר שאדם יכול להערים על משמרת תלתות בה רימונים ותולה בה שמרים ורבא אמר שרק כשתלה בה רימונים, ואמנם לענין שכר מותר להטיל לצורך המועד ואסור שלא לצורך המועד בין של תמימים בין של שעורים ואף שיש לו יטול להערים ולעשות חדש כיון שלא מוכח שעושה שלא לצורך המועד, אך כאן אם לא יתלה רימונים נראה כעושה עבור שמרים, ואמרו לרבא אפי' שיראה ת"ח שחבר הונא בר הלון שלקח צלע של שום והניחו בנקב חביתו ואמר שרוצה להצניעו שם, וכן הלך לנוח במעבורת ועבר עמה לצד השני לבדוק פירותיו, ואמר שכתלה לנוח אמר להם שהעמר מותר בדרבנן ולא אסור על ת"ח שלא יעשה לכתיחלה. **משנה** מותר לתת מים על שמרים להצליחם, וכן מותר לטן יין בסודר או כפיפה מצרית ומותר לתת ביצה במסננת של חרדל ומותר לעשות אנומלין בשבת ור"י יהודה בשבת מותר רק עם ביו"ט בלגים שהוא גדול יותר ובמועד בחבית ר"י זדוק אומר שהכל לפי האורחים. **גמרא** לויערי מותר לתת יין ומים צלולים למשמרת ועכורים, ומה שרשב"י אומר שמתיר לערבב חבית יין עם שמרים ולתת למשמרת מדובר בין היתרות שלא מקפידים בעבירות היין שאין יתיקון בנתנית יין במשמרת. מותר לתת יין בסודרין ויהיה לא לעשות גומא, וכן כפיפה מצרית, ויהיה שלא יגיבה מרקקע הכלי טפח ובגד ששוטחים על חבית מותר על חצי החבית ולא על כולה שעושה אף לא יהדק קשים על פי כד שנראה כשמשמרת ובבית רב פפא היו שופכים שכר מחבית לחבית ואף שיש ניצוצות שנשארים אינו נקרא בורר שלא מחשיבים אותם בבית רב פפא.

דף קמ מותר לתת ביצה במסננת חרדל שהיא רק לגוון. לרב אם לש חרדל מעייש מותר למחות בשבת בכלי יד ביד, ושמואל אמר שאם מוחים ביד הוא מבטל מכורים אלא מותר ביד ולא בכלי, ור"א אפי' אפי' בכלי, ור"י מותר התיר רק בכלי ואב"י ורבא אמרו שאין הלכה כמותו ואחר שהביאו בשם ר' יוחנן שאסר ור"א התיר אמרו אב"י ורבא שהלכה כר' יוחנן. אם אב"י עשתה לו בשבת ולא אכל אשת זעירא עשתה רבא חייא בר אשי ולא אכל אמרה לו לרבך עשיתי ואכל מדוע לא תאכל. רבא בר שבא אמר שלפני רבינא היו בוחשים בקלח של השום ואכל, ומר זוטרא אמר שההלכה חרדל שלשו מעייש מותר מחכות ביד ובכלי ולתת לתוכו דבש ולא יטרוף היטב אלא יערב, שום שריסק מעייש מותר לתת לתוכו פול וגריסים ולא ישחוק אלא יערב שחלים ששחק מעייש נתון לתוכו שמן וחומץ, ויתן צמח מנטה שהוא טוב לערבו עם שחלים. מותר לעשות אנומלים ולא אלונטיות, ואנומלים הוא עירוב של יין דבש ופלפלין ואלונטיות ואין יין שם וכנס צלולים ואפרסמון שנעשה למרחף להקדקדק, ורב יוסף אמר שפעם אחת נכנס אחר מר עוקבא למרחץ אחר שיצאתי השקו אותי כוס יין וחשתי כאב משערת ראשי עד שצפון רגלי וזכא הייתי שותה עוד היה מורידים לי מזיתות לעוה"ב ומר עוקבא שמתה ולא הוקה כי היה רגל בו. **משנה** אין לשרות מלחיות מפרישים אף נתון לחומץ אלא לשלות להציץ מים על כרשינים ולא משפשפים אותם אף נתון לכברה או לסלסילה אסור לכבד תבן בכברה ולא יתן אותו על מקום גבוה שירד

המוץ אף מותר לקחתו בכברה ולתת אותו באבוס אם שרה חלתית רב אדא נרשאה אמר שחייב חטאת, ואב"י אמר שלדבריו אם שרה אומצת בשר במים יהיה חיוב, ואב"י אמר שאסור רק מדרבנן משום עובדין דחול ר' ינאי אסר לשרותם בצונן ואף שבמשנה משמע שמותר בצונן ורק בפוסרין יוסרי המשנה היא קדעת תניש שבברייטא כתוב שאין שריש לא בחם ולא בצונן ור' יוסף מתייר בצונן, והוא יחד לכבוד הגב, רב אחא חי בר אבהו ולא ענה ורב הונא אמר בשם משקל ג' שקלים של חלתית ג' ימים שתה יום ה' ועייש ושאל בביהמ"ד אם מותר גם בשבת אמרו לו שמותר לשלות אפילו ב' קבים, אמר ששאל אם מותר לשרות אמר ר' חייא בר אבין ששאל את רב אדא בר אבהו ולא ענה ורב הונא אמר בשם רב שמותר לשרות בצונן ולהניח בחמה ומי שאסר דוקא שלא התחיל קודם אך כיון ששתה ב' ימים יסתכן אם לא ישתה שוב. ר' אחא בר יוסף נסמך על כתפי ר"נ בר יצחק בן אחותו, אמר לו כשנגיע לבית רב ספרא הכניסני אלו ושאל אותו האם מותר לכסס כתונת פשתן שרק מתיכו לרככה או שמוליד ורבא אמר לו שמותר שיעקב כוונתו לרכך אמר לו ר"נ מה שאלת ומה ענה אמר לו רב הונא מדוע לא שאלת על סודר אמר לו ששאלתי את רב הונא אמר לו זה לא דומה ששם נראה כחולדת ברק וכאן לא נראה כך. רב חסדא אמר שכששולפים כתונת מקנה ימשכנה ולא ימשוך הקנה, וכלי של אורגים שיש עליו שם כלי מותר ומותר לטלטל כישות של ירק שראוי למאכל בהמה ואם אינו ראוי אסור, רב התייר לטלטל בשר שעומד להיבשר וד אסר. העומד באמצע מטה של איש ואשה כאילו עומד בכריסה שמהרהר, אך לא חששו לכך הקונה ירק כישות יקנה ארוך פת מוכרים לפי יחידה והארזן באותו מחיר וכן קונה קנה, ומי שאין לו הרבה פת לא יאכל הרבה ירק כי הוא גורר ורק רב חסדא אמר לא אכל ירק לא בענייתו שלא יגרר ולא בעשירותו שאמר שבמקום ירק יכנס בשר ודגים. ומי שאין לו פת לא יאכל קצת קצת ולא יבצל אחרים שיכלו בוצע בעין יפה, והוא עצמו לא בצע עד שמשמש הפת שבכל הצל ואמא שיש לו צרכו. עוד אמר שמי שיש לו פת שעורים ויאכל של חטים עובר משום בל תשחית וכן אמר רב פפא על מי שיש לו שכר ושותה יין אף אינו נכון כי השכר מוקף יותר לגוף, ורב חסדא אמר שמי שאין לו שמן לקנח קודם ברכה ירחץ ידיו במים עם ירוקת שהם כשמן והקונה בשר יקנה מהצואר שיש בו ג' מינים, והקונה בגד פשתן יקנה משל נהר אבא ויכבס פעם בלי יום ויחזיק מעמד י"ב חדש והוא ערב לכך ונקרא כיתונתא ר"ת כתונת נאה, ות"ח לא ישלח בגדו לפונדקאית לכבס שתראה קרי בגדו ויתגנה, ואמר לבנותיו שיהיו צנועות בפני בעליהם ולא יאכלו לחם לפניו ולא יאכלו ירק ותמרים בלילה ולא ישתו שכר בלילה ולא יתפנו במקום שבעליהם מתפנים וכשדפוקים בליל לא יאמרו מי הוא אלא מי היא וכשהבעל אחוז במרגלית וד בידו השנה הראה להם המרגלית אלא הדג עד שיצטערו ואח"כ להראות להם לחרבות תאוותה. לפי המשנה מותר לקחת בכברה ולר"א בן יעקב אין לקחת תבן בכברה. **משנה** לר' דוסא מותר לגרוף לפני הפתס ולסלק לצד מפני הרעי, ולחכמים אסור, ומותר לקחת מבמהה אחת ולתת לאחרת. **גמרא** יש להסתפק אם רבנן חלקין גם על שעורים ותבן או רק בספיא או שחלקו בשניהם ויש ברייתא שחכמים אחד זה ואחד זה לא יאכלו לצדדים. ולרב חסדא נחלקו באבוס של קרקע אך בשל כלי לכיוע מותר ולא מובן שלא חששו בשל קרקע להשוות גומות וצ"ל שנחלקו בשל כלי ובשל קרקע אסור לכיוע. יש ברייתא שנוטלים מבמהה שפיה יפה לבהמה שפיה רע ויש ברייתא שנוטלים מבמהה שפיה רע לבהמה שפיה יפה ויש ברייתא שפיה רע ושנוטלים מבמהה שפיה יפה בחמור שאין לו יררים ונותנים לבהמה שפיה רע בפרה שיש לה יררים.

דף קמא ונוטלים מבמהה שפיה רע בחמור שאינו מדייק במאכלו ונותנים לבהמה שפיה יפה בפרה שמדייקת במאכלה. **משנה** הקש שעל מטה לא ינענע בידו אלא בגופו ואם היה מאכל בהמה או שהיה עליו כר או סדין מנענע בידו, מכבש של בגדים של בעלי בתים מותר להתייר אך לא לכבשו ובשל כובסיים אסור גם להתייר ולר' יהודה אם היה מותר מעייש מותר כולו ושומטו. **גמרא** ר"נ מתייר לקחת צפון מלמלה למטה אך לא מלמטה למעלה ורב אדא דייק מהמשנה לא כר"י שכתוב שמותר לטלטל קש בגופו שטלטול מן הצד מותר רב יהודה מתייר לדוק לפללים אחד אחד בכת הסכין ושנים יחד אסור ורבא מתייר בשניו אפילו הרבה יחד. ורב יהודה אמר שהשוואה בנהר ינגב עצמו ואחר יעלה שלא יטלטל מים ד' אמות בכרמלית וכשירוד לימים לא חששו שנדים המים מכוחו שלא גזרו על כוחו בכרמלית, וטיט שעל רגלו מנקחו בקרקע ולא בכותל, ורבא אמר שאם בכותל אסור שהוא כמסויף על הבנין אך זה בנין או חשבו ורבא מתייר בכותל ולא בקרקע שמא ישוה גומות ומר בר רב הונא אסר בין בכותל בין בקרקע ורב פפא התיר בשניהם לכיוע מותר לקחת בורה רבא אמר לשבת על פה הלחי המתיר מבוי שמא יתגללו לו חפץ לרה"ר ויבא להכניסו, ולא יצדד חבית שמא ישווה גומות ולא יהדק מוכים על פי הפך שמא יבא לסחוט. רב כהנא מתייר לכסס טיט שבבגדו מבפנים לא מבחוץ ומה שכתוב בברייתא שטיט שבמגעלו מגרר בגב סכין ושעל יגרד בצפורה אך לא יכסס ירקן לומר שמבחוץ אסור ומותר מבפנים. ר' ינאי מתייר לגרר מנעל חדש ולא ינגר בגב סכין וסבא אחד אמר שיש למחוק שמועה זו כי יש ברייתא מר' חייא שלא גזרוים מנעל חדש ולא ישן אף יסוך רגלו שמן כשהיא בתוך המנעל או הסנדל אך מותר לסוך רגלו שמן ולהניחה במנעל או בסדל, ומותר לסוך כל גופו שמן ולהתגלגל על טבלה מעור ורב חסדא אמר שמותר רק לצחצח אך לא לעבד אך זה פשוט, ורב חסדא לא התיר שיעור צחצוח אך לא שיעור לעבד. לא יצא קטן במנעל גדול אך יוצא בחלוק גדול ואשה לא תצא בסנדל מרופט ולא תחלוץ בו ודיבעד חליצתה כשרה ולא יוצאים במנעל חדש של אשה ודוקא שלא יצאה בו שעה מבעוד יום אך אם יצאה בו מעייש מותר יש ברייתא ששומטים מנעל מאימום והיא כרבת שהיא טמאה שהיא כלי ויש ברייתא שלא שומטים מנעל מאימום כר"א שמתיר שהיא כלי ולכן אין לסלסלה, ולרבא מובן שזה כלי שמלאכתו לאיסור שמותר לטלטל לצורך גופו או מקומו, אך לאב"י אסור לצורך מקומו יש לומר שמותר להוריד מנעל כשהוא רפוי כמו שר' יהודה מתייר בפרוי ולרבא מותר לכיוע גם בלא רפוי ור' יהודה סובר כך רק לדעת ר"א.

פרק נוטל

משנה אדם נוטל בנו ואבן בידו וכן כלכלה שאבן בתוכה ומותר לטלטל תרומה טמאה וטהורה ועם חולין ור' יהודה מתייר להעלות מדומע באחד ומאה. **גמרא** לרבא המוציא תינוק עם כיס בצוארו חייב בגלל הכיס ואם התינוק מת עם כיס פטור ובחי לא חייב בגלל התינוק כר' נתן שחי נושא את עצמו ואין לומר שהכיס בטל לתינוק כמו שנושא חיי במטה פטור לו לא היה המטה שהיא מטלה לו, שדוקא מטה טפלה לגבי החי אך כ"כ לא בטל לתינוק, ובתינוק מת שתליו לו כ"כ לא חייב בגלל התינוק קדעת ר"ש שפטור על מלאכה שאי"צ לגופה והמשנה שאומרת נוטל אדם בנו והאבן בידו מדובר בתינוק שיש לו געגועים על אביו.